

Indleders Foredrag var ret udførligt, og de efterfølgende Talere ere ogsaa gaaede udenfor de faa Linier, der dreje sig om Tillæget af 1 Million. Jeg skal nu ikke komme ind paa Loven af 1899. Jeg skal søge saa vidt muligt at holde mig til det foreliggende Forslag, men jeg bliver dog nødt til at komme noget udenfor de tre Linier, som Lovforslaget omfatter.

Loven af 1899 har jo gentagne Gange været til Revision, og hver Gang den er til Revision, bliver der givet større Bevilninger og større Laan. Man har sagt, at i Begyndelsen slog Loven ikke an — der var kun faa Ansøgere —, men nu var Tallet steget saa voldsomt i de senere Aar, at man slet ikke havde Midler til at imødekomme Ønskerne. Ja, det ligger naturligvis i to Ting. For det første maatte Landarbejderne først blive klare over, hvad det egentlig var, Loven bød dem, og det er naturligt og rimeligt, at der gik nogle Aar, inden det stod dem klart, at der virkelig her blev budt dem et betydeligt Gode. Men dernæst er det ogsaa forstaaeligt, at hver Gang Loven bød større Goder og større Laan, steg Ansørgernes Antal, og hvis vi blive ved at forhøje Laanene og indføre større og større Begunstigelser, kunne vi ogsaa være overbeviste om, at Antallet af Ansøgere vil stige proportionelt dermed.

Det kan naturligvis ikke andet end glæde mig, at denne Lov nu synes at slaa saa godt an, og jeg har ogsaa den Tro, at den i Tidens Løb vil skaffe Befolkningen, navnlig Landarbejderne, virkelige Goder, som de ville sætte Pris paa. Men det gaar med denne Sag som med alle andre Sager, at den har flere Sider. Hvor megen Sympati man nu end kan have for selve Tanken i Loven, maa vi dog ogsaa her paa Rigsdagen tage Hensyn til den finansielle Side af Sagen. Det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (H. J. Nielsen) udtalte, at han ventede, at man straks vilde komme med „de daarlige Tider“, „de finansielle Hensyn“ o. s. v. Det undrede ham ikke, der kunde være noget i det, men han fandt, at man skulde ikke tage for nervøst paa det, saaledes som man havde gjort det i Bankkrisens Tider, men tage det ganske roligt og blot give Pengene, for der var saamænd ingen Grund til Ængstelse. Jeg vil nu erkende, at jeg ikke tager den finansielle Stilling, som vort Land i Øjeblikket befinder sig i, saa let. Den højtærede Finansminister er jo kommen til Stede i Dag, jeg antager netop for at kunne give de fornødne finansielle

Oplysninger, som Behandlingen af dette Lovforslag kunde kræve. Det vilde selvfølgelig virke overordentlig beroligende paa mig, om Finansministeren kom med en Udtalelse om, at vi saamænd gerne kunde give denne Million og flere Millioner til, thi det ærede Medlem ønskede jo i Virkeligheden flere. Men Udtalelsen maatte ikke gaa ud paa, at vi nok kunde give denne ene Million, den skulde gaa ud paa, at vi godt kunde fortsætte, som Rigsdagen synes at ville, paa den Maade, at hver Gang der kommer et Punkt, hvor der skal spares, saa siger man: Nej, paa det Punkt skulle vi ikke spare, men derimod agte vi at spare paa en uhyre Mængde andre Punkter. Paa den Maade tror jeg ikke, at vi komme ud over de daarlige Tider, og det er ganske sikkert nu saa vanskelige Tider, at vi have al Grund til at tage Reb i Sejlene. Den foregaaende ærede Taler var inde paa, at Landbruget har gjort et smukt Tilbud om at gøre det første Skridt, og jeg deler hans Haab — skønt jeg ikke er saa sikker paa, at det vil ske —, at vi snart faa den Sag op i dette Ting, og at vi ogsaa her faa Lejlighed til at vise, at Landbruget er villigt til at gaa i Spidsen med Hensyn til Besparelser. Men er her ikke ogsaa et Punkt, hvor man dog maa tage noget Hensyn til den øjeblikkelige finansielle Status? Vi ere gaaede op fra 2 til 4 Millioner, nu skulle vi op paa de 5 Millioner, og der er allerede kommet Antydninger af, at det i Grunden er for lidt. Jeg kan kun sige, at hvor varm Sympati jeg end har for Loven, maner vor finansielle Stilling til at være noget forsigtig, og det er derfor med en vis Betænkkelighed, at jeg gaar med til Forhøjelsen fra 4 til 5 Millioner. Vi maa vogte os for, at denne Lov, som jeg kalder god, og som — jeg kan sige selvfølgelig — har min Sympati, ikke medfører saa uforholdsmæssige Byrder, at den derved kommer i Miskredit. Det vilde gøre mig ondt, om den skulde komme i Miskredit, fordi Fordringerne blive for store, og jeg synes, at vi ere lidt inde paa den Vej, at man til sidst vil sige: Her stilles for store Fordringer, det kunne vi ikke blive ved med at gaa med til.

Men, siger man, det finansielle maa ikke spille Hovedrollen her, og det er fremhævet stærkt fra andre Sider, at der i Virkeligheden her er en Nødtilstand til Stede. Det er dernæst sagt, at der er saa overordentlig mange kvalificerede Ansøgere, og det er gentagne Gange anført til Anbefaling for at gaa videre med Be-